

N:o 16.

Ank. till Riksd. Kansli den 6 Mars 1877, kl. 6 e. m.

Andra Kammarens Fjerde Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2, med anledning af Herr Ola Månssons motion, N:o 133, om aflåtande af underdånig skrifvelse angående upphörande af enskilda bankers rätt att utgifva sedlar å fem kronors valör.

Till Utskottets behandling har blifvit öfverlemnad en inom Andra Kam-
maren af Herr *Ola Månsson* väckt motion, N:o 133, hvari hemställes,

»att Riksdagen måtte genom skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes förordna, det åtminstone enskilda bankernas rätt att utgifva sedlar å fem kronors valör skall med innevarande års utgång upphöra;» och har motionären i sin motivering anført orsaken till att enskilda bankers sedlar å fem kronor icke helt och hållet afskaffades vid 1874 års riksdag vara den, att Riksbanken fick utgifva sedlar å mindre valör, men det likväl framhölls, att, på det guld- och silfvermynt skulle utkomma i rörelsen och blifva spridt i landet, enskilda banksedlarne å tio och fem kronors valör skulle indragas, så snart Riksbankens sedlar å en krona icke vidare utlemnades, hvilket senare redan inträffat.

Utskottet delar motionärens åsigt att det vore af vigt för landet om den, de enskilda bankerna medgifna, rätt att utgifva sedlar å fem kronors valör komme att upphöra, på det att hårdt mynt må komma i rörelsen och blifva mera spridt i landet och att, då det förhållande, som vid 1874 års riksdag uttalades som ett vilkor därför, redan inträffat, — tiden så-

ledes voro inne för indragning af de många olika slags enskilda bank-sedlar å fem kronor.

Men enär Utskottet icke är i kännedom om, huruvida Riksbanken kan vara i tilfalle att i allmänna rörelsen utsläppa erforderligt guld- eller silfvermynt af lägre valör, eller på annat sätt möta behovet deraf, så anser Utskottet sig icke böra för närvarande tillstyrka någon skrifvelse till Kongl. Maj:t, som genom Riksdagens ofvannämnda beslut år 1874 fått sig öfverlåtet att förordna när indragning af de enskilda bankernas sedlar å tio och fem kronor lämpligen bör ske, samt således föreslå,

att Herr Ola Månssons förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 Mars 1877.

Å Utskottets vägnar:

C. F. TOLL.

Reservation:

af Herr *A. P. Lind*: »Då det visat sig att Regeringen under den tid som förflutit efter 1874 års riksdag utfärdat förnyade oktrojer för flera enskilda banker utan att i dessa inskränka rättigheten att utgifva sedlar till mindre valör, så synes det mig som Regeringen icke fäst det ringaste afseende vid det beslut, nämnda Riksdag fattat. Då jag dessutom anser, att denna sedelutgifningsrätt för lång tid sedan bort inskränkas, så vågar jag påstå att det voro nödvändigt att gifva Regeringen en ny påminnelse. Behöfligheten af denna inskränkning torde ligga i öppen dag, men som utländska mönster så ofta åberopas, kanske det inte vore ur vägen att påpeka det de flesta länder, deribland våra grannländer Norge och Danmark, icke ega mer än en sedelutgifvande bank — Nationalbanken — och hvarför vi nödvändigt skola ega så många kan jag ej fatta, helst antalet af dessa enskilda banker uppgår till den stora summan af ungefär 25 stycken.

Dessutom borde väl Riksbanken kunna fylla detta behof af mindre sedlar; helst banken för tillfället har endast halfva värdet af sin sedelutgifningsrätt utelöpande, äfvenså torde invexlingen af de enskilda bankernas femkronsedlar icke gå så hastigt, att deraf skulle uppstå någon olägenhet. Jag hade visserligen velat gå längre än motionären och önskat att alla mindre sedlar än 100 kronor skulle varit förbjudna för de enskilda bankerna att utgifvas, och skulle, som jag ofvan nämnt, Riksbanken fylla behofvet dels med ökad utgifning af sedlar dels med guld och silfver.

Då nu Utskottet gillat motionärens åsigt och till och med erkänt att det vore af vigt för landet att de enskilda bankernas rätt att utgifva sedlar å 5 kronors valör snart komme att upphöra, anser jag mig böra reservera mig mot Utskottets beslut och anser att Utskottet bort komma till den slutsats, hvarpå jag yrkat att tillstyrka bifall till motionärens förslag.»

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli den 6 Mars 1877, kl. 6 e. m.

Andra Kammarens Fjerde Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3, angående Herr C. J. Svenséns motion, N:o 80, derom att af allmänna medel må afsättas lämpligt belopp till minskning af delegares utgifter vid laga skifte m. m.

I motionen N:o 80 har Herr C. J. Svensén, hemställt,

1:o) på anförda skäl och i afsigt att befordra skiftesverkets raskare fullbordan, »att af allmänna medel afsättes ett lämpligt belopp, hvaraf må vid hvarje laga skifte utbetalas till landtmätaren tjugo procent af hela kostnaden för skiftesförrättningen, hvarmed delegarnes utgifter således borde minskas.»

Denna hemställan kan visserligen vara befogad, men då all utredning saknas om det motionerade beloppets storlek och då af allmänna medel